

Harmanecké noviny

Spoločenské noviny zo života občanov a histórie obce Harmanec

Marec 2018

Ročník XII.

Číslo 1

Želáme Vám krásne sviatky jari

*Starostka obce, zamestnanci OÚ, poslanci OZ
a redakčná rada Harmaneckých novín*

Dvojitá oslava

Príchod sviatkov jari je pre nás všetkých dvojitou oslavou. Predovšetkým je to oslava Veľkej noci, najväčšieho kresťanského sviatku, ale aj oslava prebúdajúcej sa prírody, nových farieb, nových vôní, ktoré nám už tak veľmi chýbajú.

Zimy a snehu sme si tento rok užili dosť, a tak čakáme na jarné slnečné dni. Teplo a slnko budú pre nás tak ako každý rok prívom novej energie, vďaka ktorej sa budeme na seba určite zase viac usmievať.

Ale jarné slnko nám pripomenie aj to, že pred veľkonočnými sviatkami treba umyť okná, upratať a vniesť kúsok tej krásnej jari aj do našich domovov.

Nachystať jarné aranžmány, obklopiť sa symbolmi typickými pre veľkonočné sviatky, pripraviť sa na kúpačov, napiecť a tešiť sa, že znovu uvidíme príbuzných, priateľov. Ale tešiť sa budeme aj z toho, že si oddýchneme, ochutnáme tradičné či netradičné sviatočné dobroty.

A po sviatkoch sa budeme znovu sťažovať, že sme zase pribrali a treba nám rýchlo chudnúť, pretože kabáty pôjdu do skrine a všetky tie kilá navyše bude vidieť...

Netrápme sa malichernosťami a kilami navyše. Majme sa radi takí, akí sme. Je mnoho iných, krajších vlastností, ktoré má každý z nás, a ktoré možno nie je vidieť, ale sú dôležitejšie ako všetko ostatné.

Prežívajme tieto sviatky bez výčítok. Hlavne v pokoji, pohode, bez stresu a zhonu spolu s rodinou a najbližšími. A trochu aj v premýšľaní o pravom zmysle veľkonočných sviatkov. Pretože poslanstvo Veľkej noci je oveľa hlbšie.

Vychutnajme si sviatočné dni voľna a atmosféru najstarších a najvýznamnejších sviatkov.

Želám Vám radostné prežívanie veľkonočných sviatkov, nech už dodržíte akékoľvek tradície, v spoločnosti tých, ktorí vás naplnia novou jarnou voňavou energiou.

Iveta Roháčová, šéfredaktorka

Mám radosť z prekonania prekážok a dobrý pocit, keď vidím, že aj občania našej obce sa tešia spoločným výsledkom, ktoré sa v obci už podarilo dosiahnuť.

Funkcia starostky mi prináša predovšetkým pocit zodpovednosti, za práce prevedené a uskutočnené v rámci našej obce, za zamestnancov obce a v nemalej miere aj za chod obce v rámci využitia voľného času malých, veľkých, aj tých starších.

Každý z nás má svoj životný štýl, ktorý do veľkej miery ovplyvňuje naše okolie, a spôsobom, ako využívame svoj voľný čas, zase ovplyvňujeme my život okolo nás. Zmysluplným naplnením voľného času je hlavne pohyb, prechádzky a spoločnosť rodiny, blízkych a priateľov. No na rozptýlení našich občanov začínajú spolupracovať aj naši podnikatelia. V rámci úspešného rozvoja obce je toto rovnako dôležitou úlohou podnikania v našej obci a je to možno tá najlepšia cesta k rozvoju podnikania a úspešnosti podnikateľov, aby mohli pôsobiť v našej obci naplno rozvinúť, aby sa forma zábavy a naplnenia voľného času neuberala jedným smerom a u každého podnikateľa na území našej obce občania nájdu niečo iné, nové a pre naplnenie potrieb oboch strán aj uspokojujúce.

Obec si stanovila za prioritu spoločenského pôsobenia v obci hlavne stretnutia, na ktorých vystupujú naše deti z materskej a základnej školy, prípadne vystúpenia našich spoluobčanov pri obecných akciách.

V súčasnosti spolu s poslancami obecného zastupiteľstva pracujeme na vybudovaní spoločného multifunkčného zariadenia pre našich občanov, kde sa na prvé miesto nášho spoločného záujmu dostala celková rekonštrukcia obecnej telocvične, kde by sa obyvatelia našej obce mohli realizovať v rámci využitia zrekonštruovaného priestoru ako telocvičňa, ale aj ako spoločenská miestnosť obce na vystúpenia a podujatia organizované obcou, prípadne pozvaných hostí na predstavenia pre našich občanov.

Rovnako v tomto roku plánujeme rekonštrukciu strechy materskej a základnej školy, podľa posúdenia terajšieho stavu zhodnotíme, aký spôsob bude najvhodnejší.

Vždy mi záležalo a záležať bude na rozvoji tejto obce, na tom, aby obec rástla a napredovala. Aby si tu mladí ľudia opäť budovali svoje domovy.

Práca s ľuďmi je pekná, ale i ťažká. Nie je možné každému vyhovieť. Aj keď sa akokoľvek snažíte, nájde sa vždy aspoň jeden človek, ktorý je večne nespokojný, ale nedokáže obci ponúknuť lepšie riešenie problémov. Takto vznikajú zbytočné spory. Vytvára to negatívnu atmosféru a je to pre obec ubíjajúce.

S blížiacou sa jarou, keď príroda odhalí všetko to, čo sneh odkryje, ma momentálne trápi najviac to, koľko sťažností od obyvateľov budem riešiť pre znečistenie nášho prostredia po niektorých nezodpovedných psíčkároch.

Všetci máme radi zvieratá a sme chovateľmi psov a mačiek. Sme dosť veľká obec na to, aby sme tu našli priestor pre nás ľudí i pre naše zvieratá. Prechádzka horskou dolinou je vždy príjemná a zdraviu prospešná a tu môžeme naplniť aj našu túžbu na prechádzku s našimi psíkmi.

V našej obci máme 350 bytov a približne 60 psov, je to veľký nepomer pri chove v tak malom priestore, ako je naša obec. Máme psíčkárov, ktorí prídu na prechádzku do Cenovskej doliny, a predsa sa zohnú a zodvihnú potrebu psíka, aby na ceste nezanechali znečistenú stopu. No máme aj chovateľov, ktorí idú na prechádzku po obci a psiu kôpku ponechajú kdekoľvek (*pred vchodom do Hospodárskej budovy, pri výťahovej šachte budovy VKU, pri telocvični na úplne malej trávinatej ploche, nevynechajú ani školský dvor, plocha pred obecnou ubytovňou, cestou poza panelák, kaplnka, najnovšie plocha pri novej malej vodnej elektrárni, Strelnica s týmto bojuje rovnako*). Všimli ste si, sú to takmer všetky voľné, prípadne trávinate plochy v našej obci.

Môžeme sa spolu zamyslieť aj na málo úspešné pokusy o zriaďovanie venčovísk, v rámci snaženia o nápravu situácie v chove psov. Často ide o predstavu pomerne malej plochy, na ktorej sa sústredia psíčkári a kde sa pes vyprázdni, chovateľ odstráni exkrement vreckom, ktoré nájde permanentne umiestnené na koši a vzápätí vrecko odhodí do koša. Tu môže majiteľ psa aj vypustiť z vôdsky, nech sa vybehá. Táto predstava má však viacero sprievodných problémov a v praxi je neuskutočniteľná, prípadne je uskutočniteľná len čiastočne a určite teda nie v miere, aby významne napravila pomery. A najmä aby zároveň neškodila zdraviu našich psov.

Asi najzávažnejším problémom v prípade venčoviska je zvýšená koncentrácia chorôb na malej ploche. V našich pomeroch vinou nedostatočných chovateľských vedomostí a ešte stále nízkej úrovne záujmu o veterinárnu starostlivosť pretrvávajú zvýšená pravdepodobnosť a riziko toho, že zdravý pes by v priestoroch venčoviska ochorel. Viac ako polovica chovateľov totiž očkuje psa iba proti besnote, nakoľko iba toto očkovanie je povinné. Totálna dezinfekcia venčoviska nie je možná - vírusy dokážu dlhodobo prežívať, odolávajú mrazu, teplu, dažďu, aby sa prejavili, keď sa už všetci navôkol domnievajú, že ho tam už niet.

Z hľadiska prenosu chorôb medzi psami sú na tom horšie od venčovísk už len novodobé pokusy inštalovania psích toaliet (betónová skruž s pieskom, stĺpikom uprostred, na ktorom sú umiestnené vrecká a lopatka), o ktoré sa, samozrejme, má postarať obec, ktoré sú dôkazom iba podnikateľskej šikovnosti zameranej na nás samosprávy.

Toto všetko by sme mali podniknúť na to, aby sme zlepšili situáciu psích výkalov v našej obci, pričom za kaž-

dým domom v našej obci je les a nič nebráni tomu, aby majiteľ podnikol so svojím psom malú prechádzku a neobťažoval touto situáciou svoje okolie. Je to najmenej, čo môžeme vo vzťahu k zvieratú prejavíť, že nám na spolužití s naším psím priateľom záleží a nepreniesť nevraživosť okoloidúcich na psíka, pričom on je v tejto situácii úplne nevinne.

No túto situáciu vytvára zopár jednotlivcov, ktorí zneužívajú situáciu, že naša obec nemá obecnú políciu. Najhorším postojom je výrok: „Veď platíme dane, obec nech sa postará“. Daň za psa je 12€ ročne, pričom už niekoľkokrát sme na verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva vysvetľovali, že obec túto daň považuje za náklad na odpad, pretože pri nákupoch na potravu pre psov vznikajú odpadové obaly, ktoré končia v komunálnom odpade, aby sme situáciou nákladov na komunál nezaťažovali obyvateľov, ktorí psov nechovajú.

Poplatok za komunálny odpad na osobu je 23 eur za rok, pričom skutočný náklad sa približuje až k 30 eurám, ale neustále vzniká tlak zo strany obyvateľov na zľavy, ktoré by boli určené vyčleneným skupinám obyvateľov.

Rovnako bojujeme z dovozom komunálneho odpadu z okolia do našich kontajnerov, riešili sme situáciu na parkovisku pri SHP Harmanec, kde komunálny odpad môžeme dávať do veľkoobjemového kontajnera v priestoroch podniku.

Zníženie poplatku neznamena, že pri výpočte nákladu na komunálny odpad za rok bude znamenať pre vyhradenú skupinu aj skutočne nižšiu platbu.

Sme občania, ktorí si vážime poriadok v obci a prácu

tých, ktorí sa o poriadok starajú a neočakávame, že niekto za nás odprace odpad, ktorý sme vyprodukovali vlastným pričinením, prípadne nevšímavosťou k svojmu psiemu členovi rodiny.

Nehodnotím dosiahnuté výsledky ako úspechy, ale len ako riešenie potrieb obce, občanov. Medzi najlepšie dosiahnuté výsledky zaraďujem zlepšenie vzťahov ľudí v našej obci, na ktorých je nevyhnutné neustále pracovať.

Tak ako v každej inej ľudskej činnosti je množstvo problémov, ktoré je potrebné riešiť, tak je to aj v samospráve. Preto tieto momenty, keď sa rozhoduje o riešení a postupoch obnovy obce, nehodnotím ako „rozčuľovanie“, ale skôr spomalenie pri ceste za konkrétnym výsledkom, aby ten bol čo najpriateľnejší pre čo najväčšiu časť obyvateľov našej obce, pretože jednotný postoj obyvateľov sa, samozrejme, dosiahnuť nedá.

Samozrejme, že mojou prácou je riešenie aj takýchto problémov, ktoré by však nemuseli byť. A nenesieme za ne zodpovednosť všetci. Je omnoho viac vecí, aktivít, ktoré nás v tomto roku čakajú, a ktoré budú život v našej obci spríjemňovať.

Práve preto ďakujem všetkým spoluobčanom, spolupracovníkom, poslaneckému zboru za spoluprácu pri budovaní lepšieho a krajšieho Harmanca.

Ale predovšetkým Vám, milí spoluobčania, želám veľa zdravia a krásne, spokojné prežitie veľkonočných sviatkov v kruhu Vašich najbližších.

Henrieta Ivanová, starostka obce

Pod'akovanie

Začiatkom januára obec začala v klubovni JDS Harmanec s opravou obvodových stien v dôsledku priesahu vodovodnej prípojky.

V súčasnosti je už po realizácii opravy a touto formou vyjadrujeme poďakovanie: zástupcom obce, ktorí zabezpečili opravu, členkám a členom organizácie, ktorí sa zúčastnili čistiacej práce a záverečných drobných úprav.

Výbor ZO JDS Harmanec

OZNAM

Oznamujem svojim členom a všetkým tým, ktorí sa zúčastňujú alebo sa chcú zúčastniť „Stretnutia v Kališti“:

13. ročník „Stretnutia generácií“ sa uskutoční dňa 16. júna 2018 (sobota).

Oslavy sa v minulých rokoch uskutočňovali v auguste. Hlavným organizátorom je pamätník SNP v Banskej Bystrici. Vstupné na toto podujatie bude 4 €. Organizačné pokyny na toto podujatie vám budú včas oznámené.

Kristína Beňová, predsedníčka ZO SZPB v Harmanci

Skúsili sme na ľade

Klisko pri škole zažilo poriadnu dávku detskej radosti, aká tu ešte túto zimu nebola. Deti sa predvádzali v rytme veselej hudby, ktorá sa ozývala celým školským dvorom.

Chceli sme, aby aj deti mali možnosť vyblázniť sa na ľade a karneval bol na to vynikajúcou príležitosťou. Trochu sme mali obavy, aby nám vydržalo počasie a ľad sa neroztopil, to však pri niekoľkodňových mrazoch nehrozilo, ale hlavne kvôli chrípkovému obdobiu sme chceli deti zabaviť vonku, aby sa vírusy nešírili.

Naši malí škôlkari a školáci sa vyparádili do rozprávkových či filmových masiek. Najčastejšie stvárňovali obľúbené detské idoly. Nechceli sme spomedzi nich vyberali najvydarenejšie, takže všetci boli najšťastnejší, že ceny za masky dostali všetci, aj tí, ktorí stvárňovali sami seba. Každému sa ušiel teplý čaj i sladká odmena.

Dobrou náladou to žilo aj mimo ľadu. Atmosféru v okolí klziska znásobovala hudba z reproduktorov, ktorú si užívali malí aj veľkí. So svojimi ratolesťami prišli rodičia aj starí rodičia, no prišli aj ľudia z dediny. Tí si mohli pochutnať na kapustnici, teplých klobáskach a varenom vínu. Deň detského karnevalu na ľade sa ukončil detskou diskotékou. Náš karnevalový deň sa vydaril, väčšine neprekážalo ani počasie. Už teraz sa všetci tešia na podobné podujatie o rok.

Ing. Mária Petrášová

Doktor Fiala

Byť v štátnej službe v časoch Rakúsko-uhorskej monarchie dávalo istotu práce, istotu vážnosti, istotu určitej vznešenosti a aj čiastočného obdivu, hlavne, ak dotýčný človek nosil ešte pri svojej profesii aj služobnú uniformu a zbraň. Jednoducho povedané, bol niekto. Monarchia však bola svojou rozlohou veľikánska a absorbovala do seba pätnásť rozdielnych národností. A možno aj viac. Štátna služba však mala aj jednu nevýhodu. Príliš sa neprihliadalo na to, kto je odkiaľ, ale prideliť sa úrad v hociktorej časti monarchie, určil sa termín, dokedy ho treba obsadiť a tráp sa. Zjednodušenie pre všetkých bolo v tom, že sa úradovalo po nemecky.

A tak svojho času dostal miestenku aj pán Štefan Fiala, a to na dnešné územie Haliče, do Bialej, ako úradník finančnej stráže. V roku 1915 sa Fialovcom narodil syn Bohumír. Všetko by bolo bývalo v poriadku, ale stala sa taká neprijemnosť, že vypukla Veľká vojna, ktorá neskôr dostala pomenovanie 1. svetová. A keď vojna skončila, skončila s ňou aj dlhá a slávna éra monarchie.

Ako pre mnoho tisíc rodín, tak aj pre rodinu Štefana Fialu nastali časy neistoty. Kde sa utiahnuť a nájsť si nový domov, nové zamestnanie, nových priateľov. Vznikli nové štátne útvary, ešte bez hraníc, ale každé s množstvom problémov. Rodina nemala veľmi na výber a presťahovala sa do Frýdku, kde bolo rodisko matky. Pobudli tu nejaký čas, ale nemohli nájsť prácu a boli nútení rozmyšľať, ako ďalej. Ktosi im poradil, aby to skúsili na Slovensku, odkiaľ odchádza veľa Nemcov a Maďarov, chýba inteligencia a vraj Slováci aj tak zostanú pri Česku.

Rodina sa teda v roku 1920 presťahovala na Slovensko a usadila sa v Harmanci, kde otec prijal prácu v Harmaneckých papierňach. Keďže mal dosť skúseností, rýchlo sa zapracoval a stal sa spoľahlivým členom medzinárodného kolektívu papierní. Harmanec sa stal akýmsi zberným táborom, kde našli uplatnenie aj Nemci, aj Rakúšania, aj Maďari, aj Srbi, aj Rumuni, aj Rusíni, aj Česi, dokonca aj Slováci, všetci, ktorí chceli a vedeli pracovať. Bola tu jedna veľká medzinárodná rodina. Ale tá fabrika tak fungovala už desiatky rokov.

A roky neuveriteľne rýchlo ubiehali a syn Bohumír sa ani nenazdal a v roku 1934 maturoval na gymnáziu v Banskej Bystrici. Prihlásil sa na štúdium medicíny na Lekársku fakultu Masarykovej univerzity v Brne. Tu ho čakalo prvé veľké prekvapenie. Nevedel česky. Vedel len nemecky a slovensky. Rýchlo to dohnal. Zdalo sa, že štúdium medicíny ukončí pokojne a v poriadku. Nestalo sa. Prišla okupácia Protektorátu Čechy a Morava a študent Bohumír Fiala sa dostal do známych študentských nepokojov a po zavretí vysokých škôl v roku 1939 bol až do októbra 1940 väznený v koncentračnom tábore Sachsenhausen, podľa iných zdrojov dva roky v Oranienburgu. Štúdiá dokončil v roku 1945. Do konca vojny pracoval u Baťu v Zlíne.

Doktor Bohumír Fiala sa ku koncu štúdia oženil so svojou študentskou láskou. Manželka Božena bola tiež lekárka a mali dcérku Evu. Po vojne manželia nastúpili do nemocnice v Znojme ako lekári. Pobudli tu dva roky a v roku 1947 prišli manželia ako obvodní lekári do Dubňan u Hodonína. Ani sa nenazdali a stali sa z nich banskí lekári v rozvetvenom revíri a to na celé desiatky rokov.

Dá sa povedať, že po pokojných rokoch, keď aj dcéra Eva vyštudovala medicínu, vydala a zamestnala sa, zasiahla rodinu tragédia. Dcéra MUDr. Eva Homzová sa veľmi ťažko zranila pri autohavárii. Dlho sa liečila v liečebnom ústave v Chuchelné. Po vyliečení aj sama tu zostala pracovať ako lekárka. Ba čo viac, v rokoch 1971 – 1978 sem za ňou prišli pracovať do rehabilitačného ústavu ako lekári aj jej rodičia.

Bohumír Fiala sa už dlhšiu dobu potreboval realizovať aj po kultúrnej stránke. Písal síce svoje životné poznatky z praxe do rôznych novín a časopisov, čo u vidieckych lekárov nebolo časté, ale časom sa mu nahromadili myšlienky, ktoré bolo treba dať na papier a ponúknuť verejnosti. Okolo roku 1955 začal teda literárne tvoriť, hlavne pre mládež. Obyčajne to boli cestopisy, v ktorých sa rád vracia do Sovietskeho zväzu, Juhoslávie a na Slovensko. Napísal dvadsať kníh: *Celé mesto o tom ví, Třinácté jaro, V Rasticově městě, Bronzová cesta, Mříže, Venuše a smrt, Zátoka lidojedů, Vlak vyjíždí o půlnoci, Abeceda života, Dobrodružství vrabce Čima, Vlčí dvůr, Mamuti táhnou do bažin, Loď vyplula do Batumi, Na obzoru Dubrovnik, Nad Jezerem zlatá bář.*

Vzťah k Slovensku majú tieto diela: *Táhli tudy Avaři, Údolí medvědů, Zadržte Hanku Tuzarovou, Kníže čeká na zbraně.* Zatiaľčo v Čechách a na Morave je veľmi hľadaným a obľúbeným autorom, na Slovensku je takmer neznámym. Treba ešte poznamenať, že manželka Božena veľmi pekne a úspešne maľovala, a ne jeden byt na okolí zdobia aj dodnes jej obrazy.

Bohumír Fiala sa narodil 6. augusta 1915 v haličskej Biale (dnes je to Bílsko-Bělá, Poľsko). Zomrel po ťažkej nemoci 27. júna 1979 v nemocnici v Ostrave – Zábřehu.

Epilóg: Asi pred štyrmi rokmi, som zamyslený kráčal na sv. omšu. Tíško sa pristavilo auto, v ktorom sedel manželský pár v stredných rokoch. Pani mala na kolennách mapu. Kdeže tu kosczeł? Vzal som ich so sebou. A odkiaľ ste? Z Poľska. Poľsko je veľké! Z Haliče. Aj Halič je dosť veľká. Z Bialsko-Bialej – znáte to? Včera som tam bol, na mape. Smiech. Hm, Bialsko-Biala – Harmanec. Škoda, že som vtedy ešte nepoznal príbeh doktora Fialu.

Michal Kiššimon

Riaditeľstvo ZŠ HARMANEC

p o z ý v a

všetkých budúcich prvákov spolu s rodičmi na

Zápis do 1.ročníka

našej základnej školy, ktorý sa uskutoční dňa

10. apríla 2018

od 13:00 do 15:00 hod. v budove ZŠ.

(dodatočný termín po osobnej konzultácii)

Zameranie školského vzdelávacieho programu

environmentálna výchova

**Čo ešte
ponúkame?**

1. individuálny prístup učiteľa k žiakom
 2. rodinnú atmosféru
 3. možnosť využitia školského klubu detí od 07:00 hod. do 15:30 hod.
 4. vyučovanie cudzieho jazyka AJ od 1. roč.
 5. pestrú krúžkovú činnosť rôzneho zamerania
6. využitie interaktívnej tabule vo vyučovaní
 7. konzultácie s vyučujúcimi aj mimo konzultačných dní
 8. vkusne a moderne zariadené triedy - bez kried a iných alergénnych podnetov
 9. multifunkčné ihrisko, oddych a hry v prírode
 10. bezplatný pravidelný pobyt detí v infrasaune

EŠTE VÁHATE, či sme „my“ TÁ pravá škola pre VAŠE dieťa?

- príd'te medzi nás, porozprávať sa s nami o našej práci

**ČO POTREBUJETE NA ZÁPIS DIEŤAŤA DO
1.ROČNÍKA?**

Na zápise do 1. ročníka sa musí zúčastniť každé dieťa predškolského veku, t.j. k 1.9.2018 dovŕši vek 6 rokov v sprievode zákonného zástupcu - rodiča

Zákonný zástupca potrebuje:

**Občiansky preukaz
Rodný list dieťaťa**

Milé deti, milí rodičia, tešíme sa na stretnutie s Vami!

Kontakt: Mgr. Henrieta Kohútová, t. č. 0907 441 303

Deň otvorených dverí v ZŠ

V našej základnej škole sa 14. 2. 2018 uskutočnil Deň otvorených dverí pre predškolákov z Materskej školy Harmanec.

Prišlo šesť detí v sprievode pani učiteľky a jednej maminke predškoláka, ktorá chcela spoznať prostredie a pracovnú atmosféru našej školy.

Predškoláci sa s nadšením zapájali do aktivít, ktoré pri-

Aj MY sa už na VÁS tešíme, predškoláci, ste veľmi šikovní !

pravili pani učiteľky na vyučovacie hodiny hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy a anglického jazyka. Naučili sa spievať pieseň *Abeceda*, na interaktívnej tabuli si precvičili anglické názvy pre členov rodiny a vyrobili si funkčné aktovky, v ktorých si odniesli darčeky.

Nálada bola skvelá, deti boli na vyučovacích hodinách spolu so školákmi, s ktorými sa už dávno poznajú, a preto spolupráca s nimi bola jedna radosť.

Detské vyjadrenia, že chcú opäť prísť do školy a tešia sa, keď budú už aj oni našimi školákmi, boli odmenou pre pani učiteľky za ich prácu, pomoc, trpezlivosť a pozitívnu náladu na jednotlivých hodinách.

Mgr. Henrieta Kohútová

RIADITEĽKA MATERSKEJ ŠKOLY V HARMANCI OZNAMUJE, ŽE
ZÁPIS DETÍ DO MATERSKEJ ŠKOLY
VO VEKU OD TROCH DO ŠIESTICH ROKOV
NA ŠKOLSKÝ ROK 2018/2019 SA USKUTOČNÍ
DŇA 11. APRÍLA 2018 OD 10.00 DO 14.00 HOD.
v budove materskej školy.

Podmienky prijatia dieťaťa do materskej školy:
na predprimárne vzdelávanie sa prijímajú spravidla deti od troch do šiestich rokov,
prednostne sa prijímajú deti 5-6-ročné, ktoré majú jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky,
deti s odloženým a s dodatočne odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky,
deti mladšie ako tri roky môžu byť prijaté do MŠ, ak sú vytvorené vhodné materiálne, personálne a iné potrebné podmienky.

Na zápis prinesie zákonný zástupca dieťaťa písomnú žiadosť
spolu s potvrdením o zdravotnom stave dieťaťa
od všeobecného lekára pre deti a dospelých
(kedykoľvek pred samotným zápisom si môžete tlačivo vyžiadať v MŠ).

Podarila sa veľká vec

Nástroj v Španej Doline postavil majster Martin Podkonický v roku 1751. Tak to udáva dátum uvedený v nápise, ktorý sa našiel v organe. Dvanásťregistrový organ dali postaviť jezuiti pri príležitosti návštevy Františka I. v banských mestách. Bratská pokladnica prispela obnosom 138 zlatých, 162 zlatých uhradil páter superior. Cín použili z píšťal starého nástroja. Organové diely a časť píšťal dovezli na piatich vozoch z Banskej Bystrice.

Martin Podkonický (1709-1771) patril medzi najvýznamnejších organárov neskorého baroka na strednom Slovensku. Staval nástroje aj na Orave a v Maďarsku. Vyučil sa v Banskej Bystrici u Daniela Valachyho, st.. Od roku 1730 pracoval samostatne. Podľa spracovania nástroja v Španej Doline sa dá určiť, že práca Podkonického mala vysokú umeleckú i remeselnú kvalitu, porovnateľnú s najlepšimi v Rakúsku.

Výnimočnosť barokového organa od majstra Martina Podkonického v Kostole Premenenia Pána v Španej Doline spočíva v zachovanom píšťalovom fonde, ale najmä v tom, že sa zachoval pôvodný barokový zvuk, čo je na Slovensku unikátne. Teraz sa vďaka takmer 20 000 hlasom, ktoré organ získal počas hlasovania zorganizovanom Nadáciou VÚB, môže obnoviť aj spôsob ladenia, čím sa organ stane absolútne jedinečným nástrojom, jediným svojho druhu na Slovensku. Ale nepredbiehajme...

Organ prešiel vo svojej histórii viacerými prestavbami. Jeho súčasný stav je veľmi biedny, až kritický. Svojpomocne sme sa začali usilovať o jeho rekonštrukciu od jesene 2016 pomocou benefičných koncertov za jednoznačnej (aj finančnej) podpory miestnej samosprávy. Bolo však jasné, že zozbierať potrebnú sumu týmto spôsobom je na dlhé roky a organ potrebuje rekonštrukciu viac ako urgentne. Vďaka obetavosti, zápalu a ochote Mgr. Matúša Kucbela sa stal prvý zázrak – organ v Španej Doline si všimli nielen v SAV, ale aj v Nadácii VÚB a jej usporiada-

Prešov

Krásna Hôrka

Levoča

Historické organy, poklady slovenskej kultúry, ktoré súťažili spolu s organom Špania Dolina s Nadáciou VÚB o finančné prostriedky na reštaurovanie.

telia sa rozhodli zaradiť ho do verejnej súťaže. Už to bol obrovský úspech. Lepšiu propagáciu sme si snád' ani nemohli priať.

A potom sa stal druhý zázrak. Trval presne dva týždne, počas ktorých sa hlasovalo. Ja osobne som hlasoval v prvý deň okolo ôsmej ráno a môj hlas bol 118.! Ostatné organy mali vtedy do 5-6 hlasov. Viedli sme počas celej súťaže, náskok sa dokonca zvyšoval zo dňa na deň. Verili sme vo víťazstvo, povzbudzovali sme do hlasovania, modlili sme sa, žehnali sme všetkým, aj organu z Prešova. Ten bol najväčším konkurentom; napokon skončil ako druhý. V posledný deň hlasovania, v nedeľu 25. februára ráno, bol náskok takmer 4 000 hlasov. Pomalinky bolo okolo Španej Doliny cítiť atmosféru víťazstva. Tá bola napokon jednoznačná. Málokto asi veril, že práve náš organ vyhrá takým veľkým rozdielom hlasov. To všetko vďaka každému, kto poslal hlas. Hlasy sa spočítavať dajú. Ale to, koľko ľudí toto dielo šíri s nadšením, zadarmo a s presvedčením, že je to dobrá vec, sa spočítavať nedá. Všetkým im patrí vďaka. O nič menšia, ako tým, ktorí hlasovali. Veď si len uvedomme, čo to znamená, keď sa povie „Špania Dolina.“ Malá dedinka zo zašlou banskou slávou, ktorej počet obyvateľov sa počíta na desiatky. Chýba málo, aby v Španej Doline bolo viac národných kultúrnych pamiatok ako stálych obyvateľov. Tí, čo ostali, sa snažia o zachovanie banských tradícií. Špania Dolina je známa medzi mladými v diecéze i na Slovensku centrom mládeže. Inak dokopy nič. Malá zapadnutá dedinka v jednom z mnohých údolí v okolí Banskej Bystrice.

Preto je víťazstvo organa zo Španej Doliny popri organoch z Prešova, Levoče či Krásnej Hôrky, veľkých miest, ktoré pozná každý, asi ako víťazstvo Dávida nad Goliášom. To je

zázrak! Zázrak možný vďaka Božej milosti a vďaka všetkým tým nenápadným, neznámym a obetavým ľuďom, hrdinom, ktorí sa nezľakli toho, že sme malá farnosť a šíрили toho dielo ďaleko, ďaleko za jej hranicami.

Fakt, že majster Podkonický vyrobil píšťaly z ešte staršieho nástroja, dodáva jeho hodnote punc unikátnosti. Jeho práca bola inšpirovaná juhonemeckou školou baroka. Organ má veľmi príjemný zvuk, no treba dodať, že ten teraz nemôže vyznieť v jeho plnej kráse kvôli mnohým technickým problémom a poruchám. Cieľom je, aby organ po rekonštrukcii mal pôvodný barokový zvuk. Vďaka tomu budeme môcť organizovať festivaly so zameraním na barokovú hudbu.

Zároveň vieme, že majster Podkonický postavil organ aj v Banskej Štiavnici. Ten je o päť rokov starší, ako náš v Španej Doline. No vieme aj to, že v jeho útrobach už mnoho píšťal chýba. Vďaka podrobnému reštaurátorskému výskumu, ktorý je súčasťou rekonštrukcie, sa bude môcť doplniť aj píšťalový fond organa v Banskej Štiavnici. Víťazstvo organa v Španej Doline tak nie je len víťazstvom našou, ale svojím spôsobom je víťazstvom celého diela majstra Martina Podkonického.

Veľká, veľká vďaka patrí všetkým tým, ktorí sa doteraz pričínili o celé toto dielo. Nedá sa povedať, komu väčšia a komu menšia. Márna by bola snaha šíriteľov tejto úžasnej myšlienky, keby nenašla podporovateľov. Na druhej strane, podporovateľov by nikdy nenašla, keby nebolo jej šíriteľov. Každý, kto sa akýmkoľvek spôsobom zapojí, si zaslúži poďakovanie. Srdečné a úprimné.

farár Tomáš

Jarné životabudiče

Po zime sme sa opäť dočkali jari a mnohí z nás potrebujú dobiť batérie. Ponúkame vám zopár chutných a zdravých životabudičov, aby sme si mohli naplno vychutnať nadchádzajúce sviatky.

HRÁŠKOVÉ RIZOTO S KURIATKOM

4 porcie: 350 g ryže na rizoto, napr. Arborio, 1 menšia cibuľa, 5 PL olivového oleja, 1 dcl bieleho suchého vína, 300 g mrazeného hrášku, 40 g čerstvého špenátu, 40 g rukoly + na ozdobenie, 750 ml zeleninového vývaru, 50 g parmezánu, 100 g masla, 1 ČL granulovaného cesnaku, štipka muškátového oriešku, 2 vykosené kuracie prsia, 1 ČL pikantnej koreninovej zmesi, soľ, čierne korenie

Kuracie mäso osušíme a spolu s pikantnou zmesou a 3 PL oleja necháme marinovať aspoň 30 minút. Zohrejeme vývar a udržiavame ho teplý počas celej doby varenia rizota. Nad parou rozmrazíme hrášok a polovicu si dáme bokom. Zvyšnú polovicu hrášku rozmixujeme spolu so špenátom, rukolou a trochou vývaru. Zmes budeme neskôr pridávať do rizota. Vo väčšom hrnci zohrejeme zvyšný olej, pridáme na drobno nakrájanú cibuľu a restujeme asi 2 minúty. Cibuľu podlejeme vínom a necháme odpariť alkohol. Pridáme ryžu, dobre premiešame a podlejeme trochou vývaru. Ryža na rizoto musí byť neustále podlievaná vývarom tak, aby bola stále vlhká a neprilepila sa na dno hrnca. Keď sa vývar začne vyparovať, jednoducho pridáme ďalší. Rizoto počas varenia neustále miešame. Medzitým, ako miešame rizoto, si rozohrejeme panvicu a opečieme kuracie prsia z oboch strán cca 5 minút. Takto opečené prsia vložíme do vyhriatej rúry na 180 stupňov a dopekáme ich ďalších 10 – 12 minút. Po cca 20 minútach je rizoto skoro hotové. Pridáme rozmixovaný hrášok a varíme ešte ďalších 5 minút, kým nie je ryža uvarená. Ryža na rizoto má byť ako cestoviny al dente. Teda zbytočne ju nerozvaríme. Keď je ryža už na ochutnanie hotová, prilejeme ešte trochu vývaru, vypneme sporák a pridáme maslo, muškátový

oriešok, nastrúhaný parmezán a rizoto dobre premiešame. Podľa chuti ho osolíme a okoreníme. Upečené kuracie prsia nakrájame na plátky a položíme na rizoto. Na záver prispypeme zvyšný hrášok a jedlo dozdobíme čerstvou rukolou.

ŠALÁT Z REĎKOVIEK A PARADAJOK

1 balíček cherry paradajok, 1 malá cibuľa, 2 zväzky reďkoviek, 2 PL oleja, 1 balíček rukoly, soľ, trocha citrónovej šťavy

Paradajky sparíme horúcou vodou a tenkým nožíkom rozkrojíme. Nakrájame cibuľu na drobné kúsočky a pridáme plátky umytých neolúpaných reďkoviek. Ochutíme olejom, citrónovou šťavou a soľou. Podávame s rukolou.

JAHOODOVO-BANÁNOVÉ SMOOTHIE

6 jahôd, 1 banán, 1 nízkotučný biely jogurt, 1 PL medu, mäta alebo medovka na ozdobu

Všetky suroviny vložíme do vyššieho pohára a vymixujeme ponorným mixérom.

Ozdobíme lístkami mäty alebo medovky.

VITAMÍNOVÁ BOMBA

1/2 šálky ananásu, 1 hruška, 5 jahôd, 1/2 vyžmýkaného citróna, 1 šálka vody, 1 hrst poľného šalátu

Vo vode rozmixujem poľný šalát. Pridáme ostatné suroviny a rozmixujeme opäť dohľadka.

ZELENINOVO-OVOCNÉ SMOOTHIE

2 banány, 1 broskyňa, 1 jablko, 1 mrkva, 1 cvikla, 1 avokádo, 400 ml vody, chia semienka, ľanové semienka

Ovocie a zeleninu umyjeme, očistíme a nakrájame na menšie kúsky. Najskôr dáme do mixéru tvrdšiu zeleninu s trochou vody, rozmixujeme a pridáme mäkkšie ovocie, trochu vody. Opäť rozmixujeme. Dolejeme vodu podľa toho, či chceme mať smoothie redšie alebo hustejšie. Nalejeme do pohárov a posypeme semienkami.

ZELENINOVÉ SMOOTHIE NA CHUDNUTIE

2 hrnčeky čerstvého špenátu, 1/2 šalátovej uhorky, 1/4 zeleru, 1/2 petržleny, 1/2 zväzku čerstvej mäty, 3 mrkvy, 2 jablká, 1/4 pomaranču, 1/2 citrónu, 1/4 ananásu, 2 hrnčeky vody

Všetku zeleninu a ovocie očistíme, nakrájame na menšie kúsky a vložíme do mixéra. Prilejeme citrónovú šťavu, vodu a vymiešame hladké zelené smoothie.

ŽIHĽAVOVÉ SMOOTHIE

500 g žihľavy, 3 ks kiwi, 10 g zázvoru, 2 citróny, 2 dl mlieka

Mlieko prevaríme a necháme vychladnúť. Žihľavu sparíme horúcou vodou a rozmixujeme s kiwi. Zázvor jemne nastrúhame. Do mlieka vložíme všetky prísady, dochutíme citrónovou šťavou a vyšľaháme.

Jubilanti

60 rokov

Eva Štrbáková
Anna Patyiová
Kvetoslava Lachká
Marián Papcún

65 rokov

Ľubica Polláková
Mária Petrášová
Eva Roštárová
Štefan Ťažký
Milan Vajs
Jaroslav Martiška

70 rokov

Ladislav Šimko
Peter Vaník
Ján Marenčák
Ilja Synak
Jozefa Šimková
Elena Kohútová

80 rokov

Zuzana Kluvancová

85 rokov

Ľudmila Chladná

**Želáme Vám radosť zo života,
lásku a porozumenie od vašich najbližších.**

Narodili sa

Adam Luža

7.1.2018

Nina

Vlkovičová

26.1.2018

Nech Vám v zdraví,
láске rastie.
Nech Vám dáva iba
šťastie.
Vo dne, v noci, skrátka
stále, nech Vás teší
dieťa malé...

Opustili nás

Daniel Bédi

Dňa 8. januára 2018 nás v neskorých večerných hodinách navždy opustil vdp. Daniel Bédi vo veku 59 rokov.

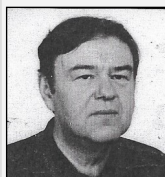
S láskou a vďakou spomínáme.

Spomíname

Slza v oku, v srdci žiaľ, čo drahé nám bolo, osud vzal,
odišiel si nám všetkým, ktorí sme Ťa radi mali.
Odišiel si nám bez toho, aby nám Tvoje ústa zbohom dali.

Dňa 29. 3. 2018 uplynie 10 rokov, čo nás navždy opustil drahý manžel, otec, starý otec

Marián Varga

Za tichú spomienku ďakujeme všetkým, ktorí na Teba nezabudli.
S láskou spomína manželka, dcéra a synovia s rodinami.

Opustili nás

Odišli ste cestou, ktorou kráča každý sám,
len brána spomienok zostala otvorená dokorán.

Anton

Mydlo

29.1.2018

vo veku 65 rokov

Jaroslava

Štofanová

24.2.2018

vo veku 54 rokov

Spomíname

Už len kytičku kvetov Ti na hrob môžeme dať,
modlitbu tichú odriekať a s láskou spomínať.

Dňa 12.4.2018 uplynie rok, čo nás navždy opustil

Vladimír Hřčka

S láskou spomína družka Elka, deti a vnúčatá.

Harmanec neobhájil prvenstvo

Dva dni pred Silvestrom 2017 sa konal v útulnej harmaneckej telocvični už 7. ročník mládežníckeho futbalového turnaja „O putovný pohár starostky obce Harmanec“. Turnaj sa konal pod patronátom obce Harmanec a za finančnej podpory Banskobystrického samosprávneho kraja. Na turnaji bolo sedem trojčlenných družstiev v dvoch kategóriách: 5-10-roční a 10-15-roční chlapci.

V mladšej kategórii boli dve mužstvá. Jedno bolo domáce z Harmanca a druhé z JUPIE Banská Bystrica, kde hral tiež náš chlapec Maťo Beľa. Keďže sme mali iba dve mužstvá, chlapci si zahrali medzi sebou celkovo 5-krát. Po štyroch zápasoch mali obidve mužstvá 5 bodov a skóre 5:5. Nasledovalo finále, kde boli lepší chlapci z Banskej Bystrice, keď vyhrali 2:0 nad našimi chlapcami z Harmanca.

V staršej kategórii sme mali 5 mužstiev, chlapcov z Badína, Tajova, Podlavíc, B. Bystrice a Harmanca. Chalani hrali 10 minútové zápasy, kde sa stretli medzi sebou všetky družstvá. Do finále sa dostalo naše mužstvo z Harmanca a mužstvo z Badína. Víťazom sa môže stať iba jedno mužstvo a to bolo tentoraz z Badína.

Turnaj mal vysokú futbalovú kvalitu všetkých mužstiev, kde bolo vidno, že chalani hrajú v špičkových mužstvách Banskej Bystrice. Poďakovanie patrí hráčom, divákovi, ktorých je každý rok viac, rozhodcom Petrovi Mazúchovi a Zdenovi Dankovi. Osobitné poďakovanie patrí starostke obce Harmanec Henriete Ivanovej, pod záštitou ktorej sa futbalový turnaj konal a Banskobystrickému samosprávnemu kraju. Dúfame, že takéto turnaje sa bu-

dú robiť aj v budúcnosti a naše deti budú viac športovať, či v obecnej telocvični alebo na krásnom multifunkčnom ihrisku, ktoré máme pri základnej škole.

Umiestnenie družstiev:

kategória: 10-15-roční chlapci

1. Badín (Gura R., Murgaš J., Mlynarčík D., Murgaš K.)
2. Harmanec (Chladný S., Sklenka V., Necpál A.)
3. Banská Bystrica (Danko A., Koreň T., Lendvorský C.)
4. Podlavice (Matušek M., Jahoda P., Madoš A.)
5. Tajov (Petrnčík O., Svetlík S., Maďar J.)

kategória: 5-10-roční chlapci

1. JUPIE BB (Beľa M., Kapustík Š., Medveď M.)
2. Harmanec (Nemčok O., Nemčok A., Marenčák D.)

Peter Chladný

